

Toen het Natuurmuseum in 1987 Villa Dijkzigt betrok, heette de achtertuin al Museumpark. Behalve de aanwezigheid van Museum Boymans was er toen niets dat die naam rechtvaardigde. Het was een verwaarloosd, verlaten park. Gelukkig is er in de loop van de vijf, zes jaar die inmiddels verstreken zijn, veel veranderd. De Kunsthal werd gebouwd, het Chabot Museum betrok een van de witte villa's tegenover Boymans, het Nederlands Architectuurinstituut verrees uit een bouwput en het park zelf werd bijna helemaal nieuw aangelegd. Het nieuwe Museumpark is een unieke combinatie geworden van kunst, natuur en architectuur. En: de loop zit er weer in; men heeft het Museumpark weer ontdekt. Ook het Natuurmuseum vaart er wel bij, want de bezoekersaantallen stijgen gestaag. Bij twee evenementen, de uitgaansmarkt en de wetenschapsdag, kregen we zelfs record-aantallen over de drempel.

uitgaansmarkt

Op 4 september j.l. werd het Museumpark officieel in gebruik genomen met de 11e Rotterdamse Uitgaansmarkt. Cultureel Rotterdam presenteerde zich verspreid over het park in kramen en tenten, er waren optredens op grote podia en de omliggende musea waren gratis toegankelijk. Wij kregen die dag maar liefst 2500 belangstellenden binnen de museummuren. Buiten presenteerde het Natuurmuseum

4 september: uitgaansmarkt in het Museumpark

Natuurmuseum & Recreatieschappen presenteerden zich op de uitgaansmarkt

zich in twee tenten. In de ene tent, naast onze Rotterdamse collega's, wierf de vereniging actief donateurs en werd het tentoonstellingsprogramma kenbaar gemaakt; in de andere gaven we in samenwerking met de Recreatieschappen Rottemeren, IJsselmonde en Voorne-Putten-Rozenburg al een voorproefje op de grote tentoonstelling (in het nieuwe paviljoen) over natuur en recreatie in de regio Rotterdam. (zie bijgaande foto's)

wetenschapsdag

Op 11 oktober organiseerden we in het kader van de landelijke wetenschapsdag - alweer voor de derde keer - 'determineren en prepareren'. In het voor de gelegenheid zeer passende decor van de expositie DE GEUR VAN HET DEPOT was het gezellig druk bij de snij- en determinatietafels, en buiten op het plein voor het museum keken niets vermoedende voorbijgangers en terrasbezoekers met soms angstige blikken in de 'Mauretanië-tent' waar de meest bizarre zeedieren vanuit verzameltonnen in weckpotten werden overgeheveld. 'Determineren en prepareren' was goed voor 1000 enthousiaste bezoekers. De inzet van alle museummedewerkers en die van een kleine twintig collectiebeheerders en winkelvrijwilligers mag hierbij zeker niet onvermeld blijven.

In november en december 1990 verbleef een groep biologen afkomstig van verschillende Nederlandse Onderzoeksinstituten en Natuur(historische) Musea, voor zee-biologisch onderzoek op het Indonesische eiland Ambon. Zij waren leden van de 'Rumphius Biohistorical Expedition'. Aanleiding tot deze expeditie is het in 1705 in Nederland verschenen boek met de titel *d'Amboinsche Rariteitkamer*. In deze foliant wordt voor het eerst het dierenleven van een tropische zee - de wateren rond het Molukse eiland Ambon - uitgebreid beschreven en afgebeeld. Het werk staat vol nauwkeurige en kritische beschrijvingen van schelpen, krabben, kreeften, zeesterren en zeeëgels, en mag zonder meer een mijlpaal op het gebied van de zeebiologie genoemd worden. De schrijver van het werk is Georgius Everhardus Rumphius, die reeds drie jaar voor het verschijnen van het boek op het eiland Ambon overleden was. Hij heeft zijn werk dus nooit in drukvorm gezien. Indien hij wel in leven was gebleven, had hij de vruchten van zijn werk toch niet kunnen zien; Rumphius was namelijk de laatste 32 jaar van zijn leven blind. Dat hij ondanks dit feit toch tot het schrijven en samenstellen van *d'Amboinsche Rariteitkamer* (en andere boeken) in staat was, getuigt van zijn 'inzicht' en doorzettingsvermogen. Niet voor niets staat Rumphius nu bekend als 'de blinde ziener van Ambon'. Bijna 300 jaar na zijn overlijden traden de tien leden van de 'Rumphius Biohistorical Expedition' gedurende zes weken in het voetspoor van de blinde ziener langs de Ambonese kust met als doel de waarnemingen van Rumphius te toetsen aan de hedendaagse werkelijkheid. Daartoe onderzocht de expeditie exact dezelfde locaties alswaar Rumphius - drie eeuwen geleden - zijn studiemateriaal verzamelde. Koraalriffen, mangrovebossen, rotskusten en zandstranden werden 'uitgekamd' en vissen, schelpen, krabben, zeesterren en andere zeedieren werden voor studie verzameld. Bovendien werden onder en boven water 6000 foto's gemaakt. Veel zeedieren werden voor het eerst levend in hun natuurlijke omgeving vereeuwigd.

De resultaten van de expeditie zullen worden gepubliceerd in een reeks wetenschappelijke rapporten. Voor een breder publiek zullen de achtergronden, het verloop en de resultaten van de expeditie van 5 december 1993 t/m 17 april 1994 te zien zijn in het museum onder de titel IN HET VOETSPoor VAN RUMPHIUS. Deze tentoonstelling zal naast originele tekeningen, die gebruikt zijn voor het drukken van de *Amboinsche Rariteitkamer*, een selectie van de tijdens de expeditie verzameld gedier- te laten zien, aangevuld met vele fraaie foto's van dezelfde organismen in hun natuurlijke omgeving. Naast de schitterende kleuren en vaak bizarre vormen van vele diergroepen, zullen de merkwaardige en vaak gecompliceerde samenlevingsvormen uitgebreid aan bod komen. Het Natuurmuseum organiseert deze expositie in samenwerking met de Stichting tot Bevordering van Biohistorisch Onderzoek, die de Rumphius-expeditie organiseerde. (zie ook *Straatgras*, jaargang 2, nummer 3, september 1990)

Leden van de 'Rumphius-expeditie' aan het werk op het Indonesische eiland Ambon

